

اولین همایش بین المللی نوآوری و تحقیق در هنر و علوم انسانی
The first International Conference on Innovation and Research in Arts and Humanities
شناخت حکمت هنر اسلامی، ضامن فهم و بقای آن...

- کریم حاجی زاده 1، مهتاب دادخواه*2، لیلا کریمی 3، و سویل امانی 4
1 عضو هیات علمی گروه باستان شناسی دانشگاه محقق اردبیلی
2 دانشجوی دکتری باستان شناسی دانشگاه محقق اردبیلی، مدرس دانشگاه پیام نور مرکز اردبیل
3 دانش آموخته کارشناسی ارشد ایران شناسی، دانشگاه گیلان
4 دبیر آموزش و پرورش ناحیه 2 اردبیل

چکیده

حکمت هنر اسلامی ترکیبی نسبتاً پرکاربرد و در عین حال مبهم است که هنوز معنای روشنی از آن در دست نیست. و همین امر ضرورت توجه به مبانی نظری و فلسفی این عنوان را به ما گوشزد می کند. در این مقاله سعی می شود از این منظر نگاهی به این عنوان افکنده شود. در واقع حکمت مفهومی است که در گذشته بسیار در ادبیات فکری کاربرد داشته اما در نظام مدرنیته به مفاهیم مختلفی تقسیم شده است. آنچه با مطالعه متون اسلامی حاصل می گردد، گویای این است که علم و معرفت شرط لازم برای هر حکمتی است اما شرط کافی نیست. به تعبیری دیگر، وحدت شخصیت و هویت و جمع میان بخش نظری و عملی زندگی می باشد. هنر اسلامی نیز که آیین تمام نمای جهان بینی اسلامی و همچنین فرهنگ و تمدن اسلامی است، دارای مبانی نظری و معنوی و اخلاقی مهمی است که می توان با بحث و بررسی به آنها پی برد. هنر نه تنها برای هنر که برای تعالی هم صورت می گیرد و علاوه بر آن صرف داشتن موضوع دینی برای دینی بودن هنر کافی نیست. در این میان حکمت هنر دینی و حکمت هنر اسلامی راه برای فهم و درک جهان قدیم و حکمت آن باز می نماید. از این منظر مقاله حاضر به شناخت ماهیت حکمت اسلامی مبتنی بر آموزه های قرآن مجید به عنوان نظام معرفتی حاکم بر هنر اسلامی می پردازد و رابطه حاصل این شناخت را در ارتباط با معماری مورد بازنشاسایی قرار می دهد. تا دری به زوایای تاریک حکمتی گشوده گردد که تاریخ معنوی و فکری جهان بر همگان اثبات کرده نه تنها بر مسلمانان که بر غیرمسلمانان هم تأثیر خود را گذاشته است.

واژه های کلیدی: حکمت اسلامی، فلسفه اسلامی، هنر اسلامی، معماری